

SLOVENSKI NAROD

Izha, a vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kmetijska ulica št. 6
Telefon: 31-23, 31-28, 31-34, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po okrnitvi češkoslovaške republike:

Mednarodno jamstvo za meje nove ČSR

Po končni določitvi novih državnih meja češkoslovaške republike se mora sedaj najprvo razčistiti vprašanje obljubljenega mednarodnega jamstva za nove meje — O tem se bodo v kratkem pričela mednarodna pogajanja

Praga, 8. nov. e. Češkoslovaško-madžarska komisija, ki mora po sklepu arbitražnega sodišča na Dunaju rešiti vsa sporna vprašanja, ki so nastala z odcepitvijo češkoslovaškega ozemlja, prične s svojim delom danes v Budimpešti. Češkoslovaško delegacijo, v kateri je tudi vojaški poveljnik Slovaške general Vév, vodi češkoslovaški poslanik v Budimpešti dr. Rober. Delegaciji je pridruženih več gospodarskih in prometnih strokovnjakov.

Brez ozira na delo teh komisij, ki se v glavnem nanaša samo na podrobno ugotovitev mej nove češkoslovaške države, je zdaj nastopil trenutek, ko bo potrebno, da stopi v veljavo mednarodna garancija češkoslovaških meja, kakor je predvidena v monakovskem sporazumu. Pričakujejo, da se bodo morala začeti mednarodna pogajanja za določitev teh garancij in je vsekakor zanimivo, kakšni bodo dokončni sklepi komisije, ki sta jo svojačasno odredila Ribbentrop in Ciano. Prihod pariškega češkoslovaškega poslanika dr. Osuskega v Prago je vsaka-

kor v zvezi z diplomatskimi pripravi za ta mednarodna poročja. Dr. Osusky je štiri ure konferiral z zunanjim ministrom Chvalkovskim o diplomatski in politični strani teh vprašanj, nato pa še več ur s finančnim ministrom dr. Kalfusom o finančnih in gospodarskih vprašanjih, ki sedaj zanimajo državo.

V političnih krogih smatrajo, da je češkoslovaška javnost že prebolela najtežje posledice državne katastrofe in je že zdaj precej dobro pripravljena za končno ureditev bodočega stanja v mednarodnem pogledu.

Načrt za okupacijo

Praga, 8. nov. e. Evakuacija ozemlja, ki je bilo prisojeno Madžarski, poteka brez incidentov. Včeraj so Madžari zasedli drugo etapo, ki obsega ozemlje med Novimi Zamky in Rožnovim. Danes bodo nadaljevali zasedbo na tej črti, jutri pa bodo zasedli ozemlje zapadno od Bratislave, južno od Lučenca in Rimske Sobote ter juž-

no od Košic in južno od Mukačeva. V četrtek bo okupacija zaključena z zasedbo preostalega ozemlja zapadno od Bratislave ter z zasedbo Košic, Užhoda in Mukačeva.

Poročilih iz Budimpešte poluradno potrjujejo, da bo vkorakanju madžarskih čet v Košice prisostvovalo tudi pet italijanskih ministrov, katerih imena pa še niso znana. Prav tako bo prisostvoval vkorakanju čet lord Rothermere, ki prispe drevi v Budimpešto. Na postaji ga bodo sprejeli člani vlade, predstavniki občine in razna nacionalna društva.

Gajda bo

rehabilitiran?

Praga, 8. nov. e. Listi poročajo, da je bil te dni stavljen predlog, naj se bivšega šefa češkoslovaškega generalnega štaba in znanega voditelja fašistične stranke generala Gajdo rehabilitira. General Gajda je bil leta 1927. degradiran. Obtožen je bil, da je vo-

humil v korist Sovjetske Rusije in da je izdajal vojaške skrivnosti. »Poledny List« trdi, da se je zdaj pojavila priča, ki potrjuje, da je bila brzojavka, ki jo je leta 1920. takratni ruski zunanji minister Čičerin poslal glede Gajde v Prago, sestavljena v praškem zunanem ministrstvu, poslana šifrirano v Moskvo, odkoder so jo poslali v Prago, da so na ta način kompromitirali Gajdo in ga odstranili z njegovega mesta.

Gospodarska akcija za Podkarpatsko Rusijo

Užhorod, 8. nov. e. Kakor se doznavajo, so se ob priliki pogajanj na Dunaju nemški krogi v precejšnji meri zanimali za to, da se v sodelovanju s češkoslovaškimi krogi začne velika akcija za gospodarski procvit Podkarpatske Rusije. V to svrhu je že na razpolago 100 milijonov Kč. Mesto Hušte, ki je določeno za novo prestolnico, bo zgrajeno kot moderno evropsko mesto.

Kralj Jurij VI.

bo imel danes pri otvoritvi novega zasedanja angleškega parlamenta prestolni govor, v katerem bo podal smernice bodoče notranje in zunanje politike britanskega imperija. Govor pričakujejo v vseh političnih krogih z veliko napetostjo

Povratek Nj. Vis. kneza za namestnika Pavla

Bukarešta, 8. nov. AA. Nj. Vis. knez namestnik Pavle je po dvodnevem bivanju v Rumuniji snoči zapustil Bukarešto in odpotoval v Beograd.

Angleško odlikovanje grškega kralja

London, 8. novembra. AA. Reuter: Kralj Jurij je odlikoval grškega kralja Jurija s redom hlačne podveze.

Važni diplomatski obiski v Londonu

London, 8. nov. »Daily Mirror« poroča o bližnjih diplomatskih obiskih v Londonu in piše med drugim: Prihodnji mesec bo prišel v London, kakor se zdi, na osebno Halifaxovo povabilo, nemški maršal Goring. Njegov obisk bo pomenil začetek pogajanj za sklenitev letalskega pakta, s katerim bi se Anglija in Nemčija medsebojno obvezali, da ne bosta uporabljali v letalski vojni strupenih plinov in da se bosta izogibala napadom na civilno prebivalstvo. V Londonu bo prišel tudi italijanski zunanji minister grof Ciano, in sicer, čim bo Velika Britanija formalno sporočila Rimu priznanje italijanskega imperija. Verjetno je tudi, da bo v začetku decembra prisel v London večja delegacija italijanskih industrialcev, ki se bodo z merodajnimi krogi pogajali za sklenitev novih trgovinskih dogovorov za izkoriščanje Abesinije. Delegacijo bo vodil grof Volpi, najokli Musolinijev gospodarski svetovalec.

Poncet v Rimu

Rim, 8. nov. AA. Novoimenovani francoski poslanik Francois Poncet je snoči prišel v Rim. Takoj po svojem prihodu je sprejel zastopnike francoskega tiska in jim v kratki izjavi poudaril, da francoska vlada želi normalizacijo odnosov z Italijo. To je dokazala s tem, da je njega poslala v Rim. Posvetil se bo tej nalogi, ki naj koristi obema narodoma in evropskemu miru. To naj bo posledica sporazuma v Monakovu in v blagor vsem narodom.

Seja italijanske vlade

Rim, 8. nov. e. Včeraj popoldne je imel ministrski svet svojo sejo pod predsedstvom Mussolinija, na kateri je odobril sklepe velikega fašističnega sveta glede osnovanja zbornice korporacij in fašista. Prav tako je razpravljal ministrski svet o stališču do židov italijanske narodnosti ter je sklenil, da se smejo v bodoče sprejeti v fašistično stranko le oni židje, ki imajo kakšne posebne zasluge za italijanski narod in državo.

Prepoved izvoza deviz iz Poljske

VARSAVA, 8. nov. AA. Predsednik republike je podpisal ukaz, ki precej omejuje svobodo razpolaganja z zlatom in tujiimi devizami. Te nove odredbe bodo stopile danes v veljavo. Prepoved je izvoz zlata in tujega denarja, prav tako pa tudi zlatih predmetov, nakitov in drugih dragocenosti. Za njihov izvoz mora devizna komisija izdati posebno dovoljenje.

Borzna poročila.

Curib, 7. novembra. Beograd 10, Pariz 11.7475, London 21, New York 440.875, Bruselj 74.575, Milan 23.20, Amsterdam 239.825, Berlin 176.55, Praga 15.125, Varšava 82.75, Bukarešta 3.25.

Ribbentrop o mednarodni politiki

V dolgi izjavi daje navodila tujim novinarjem — Zvel bi uniformiranje vsega tiska

BERLIN, 8. novembra (DNB). Snoči je govoril v Društvu inozemskih novinarjev v Berlinu zunanji minister Ribbentrop. Uvodoma je razpravljal o velikih odgovornostih novinarjev, ki morajo objektivno gledati na dogodke in sodelovati pri pogledih mednarodnih odnosov. Zadnja evropska kriza je pokazala, da se te naloge še ne zavedajo vsi. Del mednarodnega tiska je celo s takim uspehom naplilil čisti problem, ki se je tikal življenjskih koristi Nemčije, da je napravil iz tega svetovni problem, da si o čisto proti pravici in zdravemu razumu. Kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo, če bi v sosednjih državah namesto Chamberlaina in Daladiera vladali nam že dovolj dobro znani vojni huj-

govoru izdali parolo: Mir je rešen, zato se začnimo oboroževati do skrajnih meja. To vročeno tekmovalstvo v oboroževanju spremlja novo hujšanje nepopravljivih hujštev in s tem v zvezi moramo na žalost ugotoviti, da so ti hujštev v starih nemških kolonijah v Afriki že začeli gonjo proti Nemčiji in proti vsemu, kar je nemško, samo da bi onemogočili izpolnitev pravičnih nemških kolonialnih zahtev. Predsednik angleške vlade Chamberlain in njegov zunanji minister lord Halifax sta se uvidno modro in jasno zavarovala pred temi hujškami in pred njihovim delom. Prav tako sta predsednik francoske vlade Daladier in njegov zunanji minister Bonnet v zadnjih tednih imela več govorov, ki so bili simpatično sprejeti v Nemčiji. Pričakovati moramo, da se bo po monakovskem sestanku omogočil začetek sporazuma z Anglijo, naša možnost tudi za boljše razumevanje med Nemčijo in Francijo, in da se bodo njuni odnosi v tem času tudi popravili. Zato je bila v Nemčiji tudi pozdravljena želja francoskega zunanjega ministra za iskreno in pristrano sodelovanje med Nemčijo in Francijo. Nedavni sporazum med Italijo in Anglijo sloni na istih osnovah. Takšno stališče odgovornih državnikov v Londonu in Parizu opravičuje upanje, da bo vendarle pri zapadnih demokracijah zmagal razum nad vojnimi hujškami. Nemški narod je združen in čvrsto zbran okoli svojega vodje in je tudi zmeraj pripravljen za mir, ne boji se pa tudi vojne, ker je trdno odločen braniti svoje življenjske pravice.

Komisar sovjetske mornarice odstavljen

Moskva, 8. nov. e. »United Press« poroča iz Moskve, da je bil odstavljen s svojega položaja komisar za vojno mornarico Peter Smirnov in je bil imenovan namesto njega dosednji namestnik komisarja za notranje zadeve Frinovski. Admiral Smirnov je bil četrti komisar sovjetske mornarice in je bil na svojem položaju komaj leto dni. O njegovi usodi ni ničesar znanega. Proti njemu sicer ni bila naperjena kakšna obtožba, vendar mislijo, da se tudi nanj nanaša nedavna izjava političnega komisarja vojne mornarice Ivana Natkina, ki je izjavil: Naša tajna služba je odkrila sabotažo v mornarici, a ni treba misliti, da je naše brovadje že očisteno od vseh destruktivnih elementov.

Tudi Ulrich aretiran

Moskva, 8. novembra. O. Predsednik vrhovnega vojnega sodišča Sovjetske unije, Ulrich je bil v soboto zvečer aretiran, ker je osumljen, da je pristal Trockega. Ulrich je bil član vrhovnega vojnega sodišča, ki je obsodilo maršala Tuhačevskega in tovariše na smrt. Izmed 10 članov tega sodišča sta na svojem mestu samo še konjeniški maršal Budjenij, poveljnik morskove posadke in general Zapoznikov, šef generalnega štaba, dočim so bili vsi ostali ustreljeni ali pa zaprti.

Veliki fašistični svet

Rim, 8. nov. o. Veliki fašistični svet je bil zbran za 30. t. m. ob 22. v Beneški palači.

Otvoritev angleškega parlamenta

Z napetostjo pričakujejo v političnih krogih prestolni govor kralja Jurija

LONDON, 8. nov. e. Danes popoldne bo otvorjeno novo in kakor mislijo v političnih krogih zadnje zasedanje sedanjega angleškega parlamenta s prestolnim govorom kralja Jurija. Kralj in kraljica se bosta opoldne v svečanem ceremonialnem sprejmu podala v spodnjo zbornico, kjer bo nato imel kralj prestolni govor.

Današnji londonski listi že obširno razpravljajo o domnevi vsebini prestolnega govora, o katerem je včeraj razpravljala vlada na izredni seji. »Times« pišejo, da bodo v prestolnem govoru poudarjeni tesnejši stiki z dominijoni, kar dokazuje na eni strani nameravani obisk kraljevske

dvojice v Kanadi, na drugi strani pa imenovanje vojvode Kentskega za generalnega guvernerja Avstralije. Jedro prestolnega govora pa bo po informacijah lista tvorilo vprašanje narodne obrambe in palestinske politike. Po informacijah lista bo opozicija tako v spodnji, kakor v gornji zbornici stavila spreminjevalne predloge, tako da bo debata o prestolnem govoru zelo obširna. V ostalem pa posvečajo opozicijski listi glavno pozornost notranjepolitičnim problemom, ki se jih bo dotaknil prestolni govor in naglašajo, da niso izključena velika presenečenja.

»Maščevati sem hotel žide«

Atentat na tajnika nemškega poslanništva v Parizu

PARIZ, 8. nov. e. Ves pariški tisk obširno piše o atentatu, ki je bil včeraj popoldne izvršen na tajnika nemškega poslanništva v Parizu von Rata. V poslanstvu se je prijavil mlad človek ter izjavil, da mora nujno govoriti s kakim vodilnim uradnikom poslanstva, kar mu hoče izročiti zelo važne dokumente. Sluga poslanstva je mladeniča napotil k poslanskemu tajniku von Ratu. Ko je sluga zapustil sobo, je mladenič potegnil revolver in oddal na Rata pet strelcov. En strel ga je zadell v ramo, drugi strel pa v trebuh tako, da mu je prebil vranico in na dveh mestih preluknjal želodec. Atentatorja so takoj prišli in izročili policiji, nevarno ranjenega tajnika Rata pa so prepeljali na kliniko, kjer so ga takoj operirali. Njegove poškodbe so zelo nevarne in je njegovo stanje zelo resno. Zdravniki so morali izvršiti transfuzijo krvi.

Atentator je 17letni žid Herschel Grünspan, rodom iz Hannovera, ki pa je poljski državljani. Pri zaslišanju na policiji je izjavil: »Maščevati sem hotel žide. Moral sem nekoga ubiti. Streljal sem na prvega ki sem ga srečal. Obžalujem samo to, ker ga nisem ubil!«

Sodno preiskavo bo vodil preiskovalni sodnik Tenier, ki bo danes zaslišal atentatorja. Policija je že odkrila trgovca z orožjem, ki je zjutraj pred atentatom prodal atentatorju orožje. Trgovca je izjavil, da je bil atentator pri njem čisto miren. Izjavil je, da potrebuje revolver zato, ker prenočuje v stanovanju, kjer je spravljena večja svota denarja.

Zunanji minister Bonnet je nemškemu veleposlaniku izrazil da obžaluje atentat na von Rata. V. Welczek je izjavil, da je atentator pri zaslišanju v veleposlanstvu pred njim izjavil, da je poljski begunec in da je prišel v nemško veleposlanstvo z namenom, da nekoga ubije. Vse dopoldne se je vozil okoli poslopja veleposlanstva.

Berlin, 8. nov. (DNB): Brž ko je izvedel za židovski atentat na tajnika veleposlanstva Ratha, je Hitler odredil, naj njegove osebne zdravnik dr. Brandt in načelnik kirurškega oddelka na univerzi v Monakovem prof. dr. Magnus takoj odpotujeta z letalom v Pariz, kjer naj skrbita za ranjenega nemškega diplomata. Sproti morata tudi poročati o zdravstvenem stanju bolnika.

Nemiri v Palestini

Palestina, 8. novembra. w. Blizu vasi Ilar v samarijskem okrožju je moralo davi zasloni pristati neko angleško vojaško letalo. Letalo se je pri pristanku močno poškodovalo, pilot pa je bil ranjen. Angleški vojski so letalo razdejali, da bi ne prišlo v roke Arabcem. Nekega Arabca, ki se je približal letalu, so ustrelili. V Haifi so angleški vojski v glavni ulici pogнали v zrak dve hiši, ker so ugotovili, da so se tam skrivali arabski teroristi.

Nemci bodo morali nehati kaditi

Monakovo, 8. nov. AA. Julius Streicher je snoči izjavil v društvu za dobrobit naroda, da so židje naučili Nemce kaditi, da bi tako uničili nemško pleme in da bi služili čim več denarja. Nikotin je naš največji sovražnik. Tobak zmanjšuje plodnost žena. Führer in duce ne kadita in zato sta lahko opravila tako velika dela. Za-

to naj se vsi Nemci odrečejo tej razvadi, ki požre vsako leto milijone narodnega premoženja.

Italijani so ljubosumni na Angleže

Rim, 8. novembra. AA. List »Stampa« organizira rekordni polet Rim-Tokio. Namen rekorda je pobiti dosedanje hitrostne rekorde na tej progi.

Demanti o ostavki rumunskega zunanjega ministra

Bukarešta, 6. nov. e. Havas. Nekateri tuji listi so poročali, da bo rumunski minister zunanjih del Comnen Petrescu podal ostavko. S službene strani to vest demantirajo.

Pruski princ obsojen

Berlin, 8. nov. AA. (DNB) Pruski princ Friedrich Leopold je bil danes po večdnevni razpravi obsojen na 2 leti ječe zaradi nemoralnega vedenja.

Dramatična zgodba in doživljaji ruskega dekleta v vrtnem Parizu!
Križev pot preko zločina, zablod in sovraštva do ljubezni!
v velikem francoskem filmu

AFERA NATASE ROGIN

Premiera! KINO MATICA 21-24 Ob 16, 19. in 21. uri

DNEVNE VESTI

— Organizacija in izobrazba prostovoljnih straž. Da se v vsaj državi pogotič delo na organizaciji in izobrazbi prostovoljnih bolniških straž, se je obrnil glavni odbor Rdečega križa na ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja s prošnjo za sodelovanje. V zvezi s tem je razpisalo ministrstvo vsem podrejenim sanitetnim ustanovam okrožnico, naj sprejemajo na praktično delo čim več prostovoljnih bolniških straž, naj se srečuje bolniškim zdravnikom, lekarnarjem in kemikom, ki so dovršili inštruktorske tečaje za pasivno obrambo pred zračnimi napadi, naj se obrnejo na krajevne odbore Rdečega križa v svojih krajih v svrhu priprave predavanja o organizaciji pasivne obrambe pred napadi iz zraka.

— Nov jugoslovanski jadralni rekord. Kakor pri nas na Blokah imajo tudi v Rusiji jadralno šolo. Nedavno je ostal gojenec te šole Vast iz Celja z brezmotorim letalom v zraku 7 ur 30 minut. Včeraj se je pa na znanemu jadralcu Aci Stanovjeviću, upravniku jadralne šole v Vrhu posrečilo doseči nov jugoslovanski jadralni rekord. Z brezmotorim letalom je ostal v zraku 11 ur 5 minut. Dosedanji najdaljši rekord je znašal 10 ur in 45 minut in dosegel ga je l. 1936 znani naš jadralci Raznožnik.

— Podražitev beninske mešanice. Odbor za kontroliranje in ureditev prodajnih cen mešanice benina z alkoholom je sklepal, da se prodajna cena te mešanice kake, tudi motorne pogonske snovi določena julija 1938 zviša za 10 par pri litru in s 1. novembrom. Ta sklep je finančni minister potrdil.

— »Zvonček« je zajamčeno čisto jedrnat mleko. Po brezkonkurenčni ceni le v milinarji Zg. Šiška 92 in v Vodnikovem trgu pod lemenatom.

— Iz zdravniške službe. Dr. Janež Ivan, zdravnik v Dolnem in dr. Krušič Walter zdravnik v Ljubljani, sta bila vpisana v imenik zdravnikov zdravniške zbornice za dravsko banovino.

— Osebnost. G. Bajuk Božidar, profesor na klasični gimnaziji v Mariboru je bil imenovan za sodnega tolmača za latinški jezik pri okrožnem sodišču v Mariboru.

— Živalske kužne bolezni v dravski banovini. Po stanju z dne 25. oktobra je bila v dravski banovini slinavka in parkljevka na 465 dvorah, svinska kuža na 44, svinska rdečica na 40, kuža čebelarje zalege na 11, vranični prisad na 3, smrkvost na dva in šuštavec na 1.

odbor o voličih in predsednikih volilnih odborov v dravski banovini in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Meksiko. V New Yorku. Sredi oktobra je došel naš baletnik v New York, kjer ostane v družbi de Monte Carlo. Društvo šteje 74 članov in jo vodi Leonide Massine in Michel Fokine. Večino tvorijo Rusi, poleg njih Francozi. Jugoslovani so trije: Mla Corakova-Slavenska, primabalerina iz Zagreba, Kazimir Kokić iz Zagreba in Mla Kurbos iz Ljubljane. In New York, kjer bo družba prirejala predstave dva meseca, odpotuje na gostovanja v Chicago, Cleveland, Los Angeles, Hollywood, Washington in St. Francisco. Zda se vrše predstave v Metropolitan operi, kjer sanje Hrvatice Mla Slavenska izredne uspehe.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo jutraj megljeno, čez dan večinsoma jasno vreme. Včeraj je nekolič deževalo v Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Dubrovniku 23, v Splitu 22, na Rabu 21, v Zagrebu 20, v Mariboru 19,7, v Sarajevu 18, na Visu 17, v Beogradu 16, v Ljubljani 14. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,7, temperatura je znašala 2,0.

— Nesreča. Z Vrhniko so prepeljali v bolnico 25letnega poslovođa Martina Mleka, ki je sredi padel z motorne kolesa in se hudo poškodoval po glavi in po životu. 49letni zidarSKI pomočnik Janez Toni z Vojškega pri Skarčiču je padel s kolesa in si zlomil desno nogo. Reševalci so včeraj spravili v bolnico tudi 17letnega ključavničarskega vajenca Ivana Urha iz Sp. Pirniča. Ko se je po kosilu s kolesom vracal v Kremenčarovo delavnico v St. Vidu, kjer je zaposlen, ga je na cesti podrl nemarni motociklist. Urh si je zlomil levo nogo.

— Med pretenom ubil prišlečnico. V vasi Cigleniku pri Slavonskem Brodu, v se je odigrala v nedeljo zvečer pretrpetljiva rodbinska tragedija. Graur Fajdetič je ubil svojo prišlečnico Rozo Vuković. Živela sta skupaj že več let, toda Fajdetič se ni hotel oženiti. Zaradi tega sta se večkrat spora in strela. Rozo ga je hotela zlati zapustiti in šele ko ji je zagrozil, da jo bo ubil, si je premislila. V nedeljo zvečer je prišel domov pijan in prišlečnica mu je zopet očitala, da pijančuluje. Sporna sta se v strela. Med prepričim je Rozo pograbila sekirno in udarila Fajdetiča po glavi. Ves okrvavljen je Fajdetič skočil po nož in zabodel prišlečnico naravnost v srce.

Robert Stolzova melodiozna in zabavna opereta
KINO 16, 19. in 21. uri
O B N U N T
Tel. 22-21
Magda Schneider, H. Šöbner, Paul Kemp in Fr. Imhof

GLASBA ZA TEBE

— Konkursi in prisilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za drugo polovico oktobra naslednje statistike (številke v oklepaju se nanašajo na drugo polovico oktobra lanskega leta): Otvorjeni konkursi v dravski banovini — (2), v savski — (1), v drinski 2, v dunavski 1; razglašene prisilne poravnave izven konkurza v dravski banovini 1 (5), v savski 9 (2), v dunavski 4 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 2; končana konkurzna postopanja v dravski banovini 2 (2), v savski 1 (1), v primorski — (2), v drinski 1 (1), v dunavski 2 (6), v moravski — (2), v vardski 1. Beograd, Zemun, Pančevo 2 (2); potrjene prisilne poravnave v dravski banovini 2 (2), v savski 1 (5), v vrbski — (1), v dunavski — (1), v moravski — (2). Beograd, Zemun Pančevo — (2).

— Zborovanje učiteljskih društev JUJ. Sresko učiteljsko društvo JUJ Kamnik ob imelo svojo letno skupščino 12. t. m. ob devetih dopoldne v Sokolskem domu v Domžalah. Dnevni red: 1. Poročilo uprave, nadzornega in strokovnega odbora. 2. Poročilo o banovinski in državni skupščini. 3. Članarina za l. 1938/39 — določitev. 4. Razgovor o aktualnih šolskih vprašanjih. 5. Slučajnosti. 6. Predavanje sreskega šolskega nadzornika v pok. g. Skulja Andreja o temi: Dlakop kot učio (s predavanjem sklopičnih slik. K polni udeležbi vabi odbor. Sresko učiteljsko društvo JUJ v Žužemberku bo imelo redni občni zbor 12. t. m. ob desetih dopoldne v šoli v Žužemberku. Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. Pogled v naše delo, predava g. Mervar Franc. 3. Principi šolskega dela v osnovnem razredu, predava g. Leder Mirko. 4. Poročilo društvenih funkcionarjev. 5. Smernice za delo v tekočem poslovnem letu. 6. Proračun. 7. Slučajnosti. Prilidite prav gotovo vsi! Posebej se še vabijo učitelji, ki so prišli v naše kraje v poslednjem času. Sresko učiteljsko društvo JUJ v Brežicah bo imelo svoj redni letni občni zbor v soboto 12. t. m. ob devetih v prostoru ljudske šole na Senovem pri Rahnburgu z običajnim dnevnim redom. Vabljivi vsi!

— Soverski izpiti pekličnih šoferjev in samovozačev motornih vozil se bodo vsili za srece Kranj, Radovljico in Škofjo Loko v torek 22. t. m. ob čemih pri sreskem načelstvu v Kranju. Interesanti naj svoje pravilno opremljene prošnje pravčasno vložijo pri sreskem načelstvu v Kranju.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 89, z dne 5. t. m. objavlja uredbu o spremembah in dopolnitvah uredbe o volitvi svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic, odločbo o dnevnih in povračilu potnih stroškov predsednikom volilnih odborov, zapisnik o prepovedi, da se uporabljajo v vojni dušilni, strupeni in podobni plini in bakteriološka sredstva; ratifikacija Českoslovaške, ratifikacije konvencije o prisilnem ali obveznem delu po Novi Zelandiji, konvencije glede službene pogodbe mornarjev; ratifikacija Kanade, telefonski promet — nove zveze z Rumunijo, Italijo in Nemčijo, razglas državnega

— Dosmrtna roblja za umor učitelje. Včeraj se je zagovarjala pred sodiščem v Sremski Mitrovici 30-letna v'aučica Milica Vujadinović, ki je v Zemunu s kladivom umorila 60-letno upokojeno učiteljico Milico Mihajlovič. Med obravnavo je bila obtoženka hladnokrvna. Državni tožilec je zahteval smrtno kazen. Obtoženka je svojo žrtev po umoru orupala. Obsojena je bila na dosmrtno robljo.

— Železniška nesreča. V nedeljo zvečer se je pripetila na postaji Lokve na prvi Zagreb—Sušak železniška nesreča. Prevrnila se je lokomotiva železniškega vlaka. Večje nesreče je preprečil strojevodja, ki je pravčasno ustavil lokomotivo, sicer bi se bili prevrnili tudi vagoni.

— Strela mačka ogrižla dve dekletci. V Sarajevu je strela mačka včeraj ogrižla 15-letno Elviro Pavličević in njeno 13-letno sestro Olgo. Obe so takoj prepešale v Pasturjev zavod.

— Nad 30 vagonov bombaža »gorio. V Dugi resli, kjer je velika tekstilna tovarna je izbruhnil v nedeljo zvečer v skladiščni požar. Kmalu je bilo v plamenih vse skladišče in zgorelo je nad 30 vagonov bombaža. Škoda znaša okrog 6.000.000 din, je pa krita z zavarovalnino. Kako je nastal požar, ni znano.

— Prepoved vlomilec. Oni dan je vdril mlajši vlomilec v stanovanje Loizeta Ciglarja na Viču 132. Zlodevec si je nabral že veliko plena, obleke in drugih predmetov, ko so ga začeli domači vlomilci se skušali ujeti, pa je pravčasno opazil nevarnost, vrzel proč plen in pobegnil v noč. Vlomilec je bil srečnje postavil na strop 30 let, na sebi pa je imel emne hlače, temen suknjič in sivo čepico.

— Vlom v trgovino. Oni dan ponoči je bilo vlomljeno v trgovino trgovca v gošlinčarja Blaža Matka v Dobriču vasi pri Sv. Petru v Savinjski dolini. Vlomilec je prišel v trgovino skozi okno in odnesel več ženskega perila, veliko moškega perila, 28 m klo a nekaj drugega blaga, več parov moških in ženskih nogavic, 15 metrov belega platna, 70 znanok po 1 din, veliko salam, šira in drugih jestiv, več škaflet cigaret, 10 litrov pelinkovca in kakih sto din. Škoda povzročena po vladu znaša blizu 4000 din. Vlomilec je nosil R.ove čevlje, kar so orožniki ugotovili na sledovih okrog hiše.

Iz Ljubljane

—lj Uradne ugotovitve o tramvajski nesreči. V soboto sta trčila na šentvidski tramvajski progi motorna tramvajska voza št. 21 in 26, izdelana v brodski tovarni vagonov in ne opatijska voza, kakor je zašlo po pomoti poročilo v nekatere liste. Zavore pri obeh vozovih so bile v redu. Takoj po karambolu so preizkusili obo motorja in ugotovili, da sta bila popolnoma v redu pred nesrečo, saj sta delovala še celo po karambolu. Nesrečo je treba pripisati predvsem mokremu listju, ki je ležalo na tračnicah in mokrim tračnicam. Vozniki vedo, da morajo prej zavirati, kadar so mokre tračnice. Komisija je ugotovila, da je voznik začel zavirati s peskom pred postajo v dolžini okrog 110 m. Trčenje je bilo tako močno zlasti zaradi

tega, ker je bil voz, ki je vozil iz mesta silno svrt na progi pred kretnico, da ga voz, ki se je želel vrniti, ni mogel potisniti nazaj. Vse tramvajске vozove vsako noč natančno pregledajo in preiskujejo v remizi in preden vozniški sputraj odpeljejo iz remize, morajo po nalogu preiskovati električne savore. Razen tega ima mostovi tudi najstrožji nalog, da mora takoj odati voz v popravilo pri najmanjši okvari. Voz, ki se je zaletel, je prej že prevozil trilateral progo iz St. Vida in nazaj brez najmanjše motnje.

—lj V lopi na Ahacijevi cesti je res 33 ljudi, kakor smo pred preiskavo pisali, toda mestni socialni urad nam poroča, da imajo vse stranke v baraki brezplačno stanovanje, edino dve stranki plačata skromno stanovanje, ker sta sami sahtevali najemninško razmerje zato, da ju ne bi izpodrinila druga stranka. V tej baraki, ki je last mestnega pogrebnege zavoda, stanujejo predvsem ljudje, ki so bili delotilarni iz svojih barak na Kodeljevem, kar so se morali umakniti novi cesti. Na svojo prošnjo so dobili samo začasno streho, dokler si ne preskrbe svojih stanovanj, kar so tudi podpisali. Še prvi teden po vnelitvi, torej meseca avgusta, je bila monitirana vodovodna pipa in napravljen straniščni ter si resnična trditve dopisnika, da bi bila baraka brez vode in strasti. V barako silijo celo take družine, ki imajo svoja stanovanja, češ da je mestna občina dolžna dati revšem brezplačno streho. Ker v baraki stanuje tudi neka nemirna osebnost, je bila posvana, naj napravi prostor v Ljubljano pristojnim, drugače bo delotilarna in poslana v svojo domovno občino. V kratkem pa bo mestna občina v stari cukrarni odprla velik nov zavod za reveže, kjer bodo dobivali hrano in začasno stanovanje ter sploh vse preskrbo popolnoma brezplačno. Prenočišče bo razdeljeno na tri oddelke, namreč na moške, na ženske in na družinske spalnice in stanovanja, razen tega pa bo v zavodu velika dnevna ogrevalnica ter brezplačna ljudska kuhinja. S tem novim zavodom se bo Ljubljana rešila beračev, hkrati pa bo pomagano tudi delavcem in sploh brezposelnim, ki iščejo dela in službe.

—lj SRAJCE — KRAVATE — KARNIONIK — NEBOTONIK.

—lj Predavanje SPD. V četrtek 10. t. m. ob 20. uri priredi Slovensko planinsko društvo svoje prvo predavanje v letošnji seziji. V dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti bo predaval g. dr. Reva Oskar o vremenu v planinah S številnimi diapozitivi bo pokazal, koliko važnosti igrajo oblaki pri spoznavanju vremena. Posebno v planinah se spozna prihod slabega vremena po oblaki, ki se kakor slapovi prelivajo preko gorskih sedel. Številna druga vprašanja, ki zanimajo planince glede vremena, se bodo obravnavala na navedenem predavanju. Vstopnice so na razpolago v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4/1. Ker imajo člani SPD ugodnosti pri vstopnicah se pripravijo, da si preskrbijo vstopnice v predprodaji. Planinci, pridite v četrtek ob 20 uri v čim večjem številu na zanimivo predavanje.

—lj Pododbor udruženja rezervnih oficirjev v Ljubljani naznanja svojim članom, da je dobil na razpolago deset brezplačnih vozovnic za pot k slavnostim v Novi Sad. V zadnjem času pripelje vozovnice so članom na razpolago v društveni pisarni danes od pol 19 do pol 20 ure.

—lj Ljubljanska sadjarska in vrtnarska podružnica bo imela predavanje jutri ob sedmih zvečer v kenični dvorani na I. dr. realni gimnaziji (reški) v Vegovi ulici. Predaval bo g. Jože Kregar o tem, kako zavarujemo cvetlice in sadno drevje pred nevarnostmi zime. Vstop prost. Predavatelja in dohod od nje je označen z napis. Člani in gostje vabljivi.

—lj Karambol avtomobila in tramvaja. Včeraj popoldne sta trčila na Tyrsevi cesti neki osebni avto in tramvaj, prihajajoč od kolodvorja. Avto se je precej razbil na prednjem delu in blatnikih, tudi tramvaj je zna mo zdelalo. Kdo je kriv, bo pokazalo uvedena preiskava.

—lj Za koncert Ljubljanskega kvarteta (Ottelav, Stančić, Šušteršič, Müller) ki se bo vršil v ponedeljek 14. t. m. v veliki Filh. dvorani ob 20 uri, so vstopnice že v prodnji. Dostopni so običajni koncertni cenah v knjižnici Glasbene Matice. Na tem koncertu bodo v Ljubljani izvajali prvič godalni kvartet R. Zike, Beethovnov godalni kvartet v e-molu op 59 št. 2 in Verdiev godalni kvartet v e-molu. Na koncert priznanega komornega združenja se dobro opozorjamo.

—lj Meditacije, ki so priredi šempetarska CM podružnica v nedeljo 13. t. m. zvečer pri Bankotu na Smarčinski cesti, bo nekaj posebnega. Na sporedni je srečanje, nato srečanje in še mnogo drugih zanimivosti. Prilidite vsi!

—lj Tatyne. V Pokopališki ulici 4 je vdril nekdo v čevlarsko delavnico Josipa Šteflica in odnesel pet parov popravljenih čevljev, nekati usnja in uro budiko v skupni vrednosti okrog 600 din. V Figočevi gostilni je tat izmaknil Mihu Kukmanu denarnico s 500 din. Iz stanovanja Nežke Varlove na Sv. Petra cesti 23 je neki preostel odnesel zlato ovratno verigo s čerkom v obliki rubina, vredno 600 din. Iz pisarne dr. Treu Luceta na Miklošičevi cesti je nekdo ukradel usnjato listnico

FILM, V KATEREM JE PRIKAZAN VEHUNEC HUDOŽESTVENE UMETNOSTI!
TAMARA
Divne ruske pesmi, polne očičnosti in brepenenja, so prvič ušle na našega ljubitelja glasbe
Predstave danes ob 16, 19. in 21. uri.
Premiera danes v kinu SLOGI — TEL. 27-30 Rezervirajte si vstopnice!
Danes ob 14.30 uri po znižanih cenah Din 2.50, 4.50 in 6.50
KRALJICA ZRAČNIH VIŠAV

z 270 din, orošni list in ribarsko knjižico. V Florijanovi ulici pa sta bila na škodo restavraterja Antona Kajreža ukradena dva prasna sode, vredna 200 din.

—lj Življenje v morju je naslov zelo zanimivega filma, ki se bo predvajal pod okriljem Jadranske straže in Prirodoslovnega društva 8. t. m. ob 18. v kinu Slogi. Še iz naslova samega se vidi, da bo nudil vsem ljubiteljem morja nekaj prav posebnega, zato vabimo vse članstvo Jadranske straže in njene prijatelje, posebno mladi, da se edinstvenega predavanja udeležijo. Vstopnina 2, 4 in 6 din.

Zrtev neprevidnega kolesarja

Radeče, 7. novembra

Ni še dolgo, ko smo svarili naše vozače, zlasti avtomobiliste in kolesarje, naj ne vozijo skozi mesto prehitro. Na varnostne oblasti smo naslovili javno prošnjo, naj posvečajo prehitrim vozačem vso pozornost ter neposlušne eksemplarično kaznujejo. Naši vrli orožniki izpolnjujejo dolžnost z vso vnamo in točnostjo, toda še se najdejo ljudje, ki nikakor nečejo upoštevati odredb cestno policijskega re-

da. Bas zaradi tega se je zgodila v nedeljo takoj po prvi meši kolesarska nesreča, ki je zahtevala življenje 65 letne Kolesarje Jožefa, doma iz Prapretnege, eno uro hoda iz Radeč proti Boš'anju.

Ko so se vracale v nedeljo naše ženske okrog sedmih zjutraj od mase, so šle v skupinah in z otroki po glavni cesti skozi vasi. Hotele proči domu. Med njimi je bila tudi Kolesar Jožefa. Za hrbtom ji je privozil z vso naglico kolesar, ki služil pri posevniku Zupanciču za hlapca. Res je sicer zvonil, toda računati bi moral z vsemi neupriličnimi, ki so na cesti, zlasti kadar gredo po nji stare ženske. Ko je zazvonil, se je Kolesar v zadnjem hipu umaknila tako nerodno, da jo je zadelo kolo ter jo podrl. Dobil je močne poškodbe po glavi, kjer je bila vsa črna. Prvo pomoč so ji nudili mimoidoči. Dve ženci sta jo prileti ter jo vodili pod pazduho do doma, kjer je takoj legla v posteljo in tožila o bolečinah. Živela je še nekaj ur, potem se je pa onesvestila.

Poslali so po duhovnika. Prišel je tukajšnji kaplan g. Pokorn Jože, toda bilo je že prepozno. Nesrečna Kolesar je bila že mrtva. Pokopana bo na tukajšnjem župnem pokopališču. Naj v miru počiva! Preostalih naše iskreno sožalje!

Skoraj polovica vasi pogorela

Vas Laporje pri Turjaku je zadela včeraj popoldne težka nesreča

Turjak, 8. novembra

Včeraj popoldne je nastal velik požar v vasi Laporje pri Turjaku. Goreti je začelo okrog 15. in je bilo mahoma v ognju malone pol vasi, oddaljene od glavne ceste kakih 10 minut hoda.

Ogenj se je pokazal najprej na slamnati strehi hiše posestnika Alojza Mavca. V trenutku je bila v plamenih vsa hiša ogenj pa je kmalu zajel tudi gospodarsko poslopje. Z Mavcove hiše je ogenj prešel na sosedne hiše, ki so stale druga tik druge. Na nesrečo so bili ta čas doma samo otroci, dočim so bili odrasli zaposleni na polju ali v gozdu. Veliko vaščanov, zlasti gospodarjev in gospodinj, je bilo tudi v Velikih Laščah, kjer je bil sejem. Stari ljudje in otroci si seve niso znali pomagati in se je ogenj nemoteno širil s hiše na hišo. Šele ko je bil v plamenih že velik del vasi, so prihiteli ljudje domov s polja in skušali rešiti, kar se je dalo. Pozneje so prihiteli tudi gasilci iz Škofjanske, za njimi pa gasilci iz Velikih Lašč in iz Ponikev. Gasilci so jeli brž gasiti, toda ogenj se je bil že tako razbesnel, da skoro niso vedeli, kje bi pričeli. Po daljšem trudu se jim je posrečilo odvrniti ogenj od spodnjega dela vasi, dočim so hiše posestnikov Stefana Celnika, Marije Štrukljeve, Anja Štruklje, Franca Zerneca in Alojzija Mava pogorele. Poleg hiš so pogorela tem posestnikom tudi gospodarska poslopja, posestniku Alojzu Gradnu ter Janezu Perhaju pa je pogorelo do tal le gospodarsko poslopje, hiši pa so obvarovali. Gasilci so delali ves popoldan in vso noč do štirih zjutraj, ko se jim je končno posrečilo požar zadušiti. Iz ruševin hiš pa se je kadilo še davi, ko so gasilci razkopavali pogorišča.

Za Laporjane pomeni večernji požar strašen udarec, saj je pogorela skoraj polovica vasi, ki šteje 11 hiš. Pogorelec je ogenj uničil poleg poslopj; tudi vso opravilo, obleko in prideleke. Ogenj je osmolil tudi nekaj živine, ki so jo vaščani še pravčasno spustili iz hlevov, da se ni zadušila. V gorečo vas so že kmalu popoldne prihiteli orožniki s Turjaka in Velikih Lašč, ki so tudi sami pomagali gasiti in reševati živino iz hlevov ter blago z gorečih hiš. Nekaterim posestnikom je poleg hišne opravila in živil zgorela tudi gotovina, krojaču Meglenu pa je zgorelo tudi blaga za 12 obiek.

Kako je požar nastal, še ni ugotovljeno. Ko, rečeno je začelo goriti v hiši posestnika Alojza Mavca. Domačini pripovedujejo, da je gospodinja podkurila kotel za svinje, nato pa je odšla v gozd po opravih. Doma so ostali samo otroci, ki so se igrali z ognjem in tako povzročili nesrečo. Orožniki, ki so takoj uvedli preiskavo, pa trdijo, da se je vnela pri Mavčevih slamnata streha iz dimnika in da nesreča niso zakrivali otroci.

Škoda še ni ocenjena, znaša pa gotovo nad 500.000 din. Pri reševanju razne robe iz goreče hiše se je popoldne hudo opelka posestnikova žena Klotilda Zernecova. Plameni so jo obžigali po obrazu in po rokah tako, da se je onesvestila. Gasilci so jo odnesli od goreče hiše, potem so jo pa naložili na Pečnikarjev avtobus, ki vozi med Blokami in Ljubljano ter jo prepeljali v bolnico.

Pod vlak je šel

Ljubljana, 8. novembra

Davi okrog štirih so našli na železniški progi za tramvajsko remizo nezvestnega mladenčca, ki je imel odrezani pod kolenom obe nogi. Brž so obvestili policijsko stražnico na Celovški cesti, ki je poklicala reševalce. Reševalci so našli pone-srečena v avto in ga odpeljali na kirurški oddelk v bolnico. Zdravniki so mu nudili takojšnjo pomoč, a bil je zaradi izgube krvi že tako oslabilen, da je kmalu po prevozu umrl.

Bil je 26 letni kamnoseški pomočnik Franc Babnik, stanujoč na Cesti pod gozdom v Šiški. Policia je takoj uvela preiskavo in ugotovila, da ne gre za nesrečo, marveč da si je Babnik sam hotel končati življenje in je šel pod vlak. Kaj ga je pognalo v obup, pa še ni ugotovljeno.

Iz škofje Loke

— Vsi sveti. Nepregledne množice ljudstva so tudi letos, v dolgih procesijah romale na pokopališče v škofji Loki in v Stari Loki. Vojaško pokopališče, ki šteje 287 grobov, je bilo deležno ljubezni naših najmlajših — šolske mladine, ki je okrasila gomile z vencii in rožami tako bogato, da ni ostal noben grob prazen. Ta pietetni čin naše mladine zasluži javno priznanje. Pevci so peli povsod. Na loškem najprej na mestnem pokopališču in potem še na vojaškem pred spomenikom žalosne slovenske matere. V Stari Loki se je zgnilo okrog sveže gomile šolskega staroste br. Franca Dolenca mnogo šolskih bratov in sestri, pevski zbor Sokolov pa je zapel turobne žalostike, ki so ganile marsikoga do solz. Na Visoko sta pohtela tretji in četrti razred meščanske šole in se pod vodstvom svojega učitelja poklonila na grobu dr. Ivana Tavčarja, moža, ki nosi po njem meščanska šola v Škofji Loki svoje ime. Na Visoko so odšle tudi članice škofjeloške KJS in se tam poklonile spomnu svoje nepozabne predsednice dvorne dame Franje Tavčarjeve. Dnevi za praznike so bili lepi, imeli smo pravo zlato jesen in pokopališča so bila izpremenjena v cvetoče gaje.

NA CESTI

— Derar ali življenje!
— Vzemite raje moje življenje, do mojega denarja ima pravico vedno samo moja žena.

MAI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklicni izjave beseda Din 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede maih oglasov je treba priložiti znamko. Popustov za male oglaše ne priznamo.

RAVATICA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 1 Din.

KLIŠEJE

6-mesečna garancija v modernem frizuram Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno din 60.— »Salon Meriaka«, Sv. Petra c. 78. 1952

Nepremojljive Hubertuse

trčnokite in vse vrste dežnih plaščev oblek perila i t. d. na najboljši nakup pri PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo v modernem frizuram Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno din 60.— »Salon Meriaka«, Sv. Petra c. 78. 1952

KUPIM

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene čevlje Rabim večjo množino moških čevljev — KLAVER, Vošnjakova ul. 4. 2244

ŽIVALI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 1 Din.

PSA OVČARJA z rodovnikom prodam. Naslov v upravi Slov. Naroda. 2595

Ali potrebujete STEKLO?

POTEM SE POTRUDITE K TVRDKI ANT. KRISPER

Mestni trg 26

razni kozarci Din 1.— kom.
kozarci za liker 1.—
pepeniki 3.—
krožniki za kompot 2.50
sklede za kompot 9.—
krožniki za pecivo 2.50
sklede za pecivo 9.—
nastavki 10.—

Lep jubilej grafičnih delavcev

Slavnostna akademija in slavnostni občni zbor v dvorani Delavske zbornice

Ljubljana, 8. novembra. Niz prireditelj v okviru 70 letnice ljubljanske organizacije Zveze grafičnih delavcev je bil v nedeljo zaključen s slavnostnim občnim zborom in lepo okrašen dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti, dočim je bila tam v soboto zvečer slavnostna akademija. Otvoril je akademijo v nabit polni dvorani predsednik prosvetnega oddelka g. Franc Bošnjak, ki je očrtal kulturno stremeljenj grafičnega delavstva in se zahvalil javnosti za pozornost, s katero je spremljala njihovo prizadevanje v dolgih 70 letih. Govornik je toplo pozdravil prisotne zastopnike oblasti, tiskarskih podjetij in raznih organizacij.

Pevsko društvo grafičarjev je zapelo Kosičev »Geslo«, nato pa je sledila programatična Kosmova recitacija »Sedemdeset let«, ki jo je recitiral tajnik g. Dvoršak. G. Slavko Strekelj je z lepim baritonom zapel nekaj lepih pesmi, nakar je sledil dramski prizor »Na cesto«, ki ga poznajo socialni boj grafičnih delavcev. Pod spretnim vodstvom g. Danila Cereja je zbor zapel še več lepih pesmi, potem je pa po odmoru nastopil še veliki salonski orkester grafičarjev pod vodstvom g. Vinka Žižmonda. Prireditelji so bili za vse točke nagradi z živahnimi aplavzom.

ZBOR V NEDELJO

V nedeljo ob devetih dopoldne se je pričel v dvorani Delavske zbornice slavnostni občni zbor, istočasno pa so zborovali grafični delavci tudi v Mariboru, Celju in po drugih mestih Slovenije. Zbor je otvoril predsednik g. Strnad, ki je v slavnostnem govoru omenjal uvodoma, da je organizacija, ki slavi svoj 70 letni jubilej, zrasla in se krepila iz ideje solidarnosti in tovarištva ter zahtevala od vseh mnogo truda in požrtvovalnosti. Tudi danes je organizacija zaradi discipliniranosti članstva močna in lahko mirno zre v bodočnost. Združenje grafičnega delavstva obsega vse, kar je zdravega in ima smisel za stanovsko organizacijo. Govornik je pozdravil prisotne zastopnike oblasti in organizacij: zastopnika bana, svetnika g. Zornja, mestnega svetnika g. Lukiča, zastopnika Delavske zbornice, predsednika g. Jakomina in tajnika g. Uratnika, zastopnika JNU g. Mirzela, zastopnika OUZD g. Hönigmanna, zastopnika Strojne komisije, nestorja črkostavcev g. Milinarija, predsednika Zveze faktorjev g. Michaleka, podpredsednika Centralne uprave Zveze grafičnih delavcev g. Malzla in tajnika g. Šarka, zastopnika zagrebške organizacije g. Linhart in druge, ki so Zvezi po vrsti čestitali k 70 letnici.

Za predsednikom je govoril tajnik Zveze g. Drago Kosem, ki je orisal razvoj organizacije od ustanovitve od l. 1868 in naglasil zasluge, ki so si jih pridobili prvi ustanovitelji, zlasti njen idejni tvorec

Karl von Rhein. Nato je spregovoril predsednik tiskarskega odbora g. Srečko Žumer, ki je omenjal moč organizacije grafičnih delavcev in izrekal zahvalo vsem odsekom za uspešno strokovno gibanje v okviru SGRJ. Lepo zborovanje je zaključil predsednik Strnad s krajšim govorom, v katerem je omenjal cilje in pota organizacije v prihodnjih letih.

Proslava v Celju

Celje, 7. novembra. Ob 70-letnici grafične organizacije v Sloveniji je bilo v nedeljo dopoldne tudi v Celju slavnostno zborovanje. V mali dvorani Celjskega doma se je ob 9. zbralo v velikem številu celjsko grafično delavstvo, navzoči pa so bili tudi zastopniki sreskega načelstva, mestne občine, poštne uprave, grafičnih podjetij, Sokola in strokovnih organizacij. Salonski orkester celjske železničarske godbe je najprej zaigral koračnico. Nato je g. Joško Jurač pozdravil zastopnike oblasti, grafičnih podjetij in tiska ter grafično delavstvo. V svojem govoru je orisal bogato in uspešno strokovno in kulturno delo grafične organizacije v Sloveniji. Slovensko grafično delavstvo, ki je skoraj stoočinsko organizirano, daje petino svojega zaslužka za svojo organizacijo. V letih 1921. do 1937. je izplačala grafična organizacija naslednje podpore: 1.597.000 din za bolnike, 7.033.000 din za brezposelne, 5.799.000 din za onemogle, 128.000 din za potujoče članstvo, 490.000 din za vdove in sirote ter 360.455 din za izredne podpore, skupno torej 15.408.000 din. Načelno gledanje slovenskega grafičnega delavstva na tisk je v smislu Gutenbergovih nazorov to, da naj tisk služi morali, pravičnosti in poštenju. Tiskalo naj bi se le to, kar koristi človeštvu, ničesar pa, kar seje sovraštvo. Delo slovenskega grafičnega delavstva je delo za človeško dostojanstvo in za dvig slovenske kulture. Po govoru g. Jurača je g. Sandi Videčnik deklamiral pesem »Guttenberg«, salonski orkester pa je zaigral odomek iz Stahlove opere »Lastovke«. Peter Kusterle je prečital zanimivo poročilo o delovanju in uspehih grafične organizacije v Sloveniji od njene ustanovitve pred 70 leti do današnjega dne.

Grafični organizaciji so na zborovanju čestitali ob njeni 70-letnici nadkomisar g. Pogacnik v imenu mestne občine, g. Zupančič v imenu celjske podružnice Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, g. Godnik v imenu svobodnih strokovnih organizacij, g. Hočevar v imenu Jugoslovenske strokovne zveze, g. Cetina v imenu Sokola, g. Fric v imenu Narodne strokovne zveze, g. Vodopivec v imenu Delavske zbornice in drugi. G. Jurač se je zahvalil za čestitke, nakar je godba zaigrala »Triglavske koračnice«.

gre tudi največ izvodov te knjige v promet.

Pa ne samo v tem se kaže posledice zadnjih dogodkov v mednarodni politiki, temveč tudi v velikem zanimanju Parizanov za tuje jezike. Največje je povpraševanje po učbenikih angleščine, nemščine, italijanščine in španščine. Neki drugi parizski knjižarnar je izjavil, da prodaja vsak teden najmanj sto učbenikov tujih jezikov svojim rednim odjemalcem. Veliko je tudi povpraševanje po knjigah znanstvene in politične vsebine, po zemljepisnih, učbenikih stenografije, pa tudi po literaturi, ki se peča s astrologijo, frenologijo, vedovanjem, proročanjem itd. Pri vsem tem se pa Parizani še vedno zanimajo za stare klasike in za angleško literaturo, posebno sodobnim mednarodnim problemom. Francoski čitatelj torej postaja resen in kaže ne samo večje zanimanje za sedanjost, temveč tudi skrb za bodočnost.

Karena – Mitrović – Gjurgjenac v naši operi Trubadur – Tosca – Traviata: tri zanimive predstave

Ljubljana, 8. novembra. V zadnjem času so nastopile v naši operi tri pevke kot gostje. Načelno more biti gost pevec ali pevka, ki prinaša posebne umetniške sposobnosti ali pa je zrel umetnik, ki dobro nadomesti domačega člana. Nikakor pa ni gost začetnik brez izkušenosti v pevskem in igralskem pogledu. Lahko je nadarjen in ima lep glasovni material, morda celo naravni smisel za igro. Toda reči mu ne bomo gost, temveč debitant ali kandidat in vsekakor ga bomo občinstvu in kritiki označili kot začetnika. In kot začetnika ga tudi presojamo.

S tega stališča ne smatram ge Ljubice Karene za gosta naše opere, temveč za začetnico, ki se šele izkuša uveljaviti na odru. Pravilno je, da hoče opera uprava nadomestiti tujo dramsko pevko, ki se je vrnila v Beograd, z domačo pevko. Če zaradi jezika in izgovorja. Toda skok je nemožen z go Kareno. Gospa je v svojem stremeljenju prenašala, ker njene pevke in igralske sposobnosti so dosti manjše kakor njena ambicija in odvažnost, s

di povpraševanje po knjigah znanstvene in politične vsebine, po zemljepisnih, učbenikih stenografije, pa tudi po literaturi, ki se peča s astrologijo, frenologijo, vedovanjem, proročanjem itd. Pri vsem tem se pa Parizani še vedno zanimajo za stare klasike in za angleško literaturo, posebno sodobnim mednarodnim problemom. Francoski čitatelj torej postaja resen in kaže ne samo večje zanimanje za sedanjost, temveč tudi skrb za bodočnost.

Katerina se loteva brez zadostne prakse največjih in najtežjih opernih partij. Instinktivno se teh nedostatkov zaveda sama in ji je zato pri vseh nastopih velika nervoznost huda ovira. Njen nemir se ne preneša izražati v prenapetih ali prepričanih vstopih, v nedoslednih tempih, prehitenju orkestra, celo v kvarjenju melodij, pa seveda v nezanesljivih višinah.

»Leonora« v Trubaduru zato ni zadovoljevala, in čudno, da je daleč zaostajala za »Aldo«, ki smo jo čuli lani. Nobena roka se ni zganila po njeni kavtini in arji v 1. izpremibi, dasi sta še zmerom izvali plosk. Ako se mora poslušalec bati za pevko, kako jo bo izvozila, je užitek nemožen. Pevka se je le polagoma umirjala in bila v poslednji sliki še skoro prav dobra. Ali to je mnogo prepozno.

Ga Karena ima dober, lep, izdaten glasovni material, očituje večkrat skrbno, dobro pevsko šolo, ima pristno čustvo in ugodno zunanjost. Toda morala bi kakor vsako začetico spodaj, ne z viški, z majhnimi vlogami, a ne z najbolj napornimi. Tako bi se morda iznebila kmalu trese, se utrdila v taktu in ritmiki ter se naučila sproščenosti v igri.

Simpatična žena domačinka bi nam bila potem zelo dobrodošla kot stalni član.

Po dolgem času smo gledali go Ančko Mitrovičevico, zagrebško primadono kot Tosca. Bila je že 77. predstava te opere in po svoji ognjevitosti v glavnih treh partijah ena najbolj učinkovitih. Ga Mitrovičeva, bivša naša prva pevka širokega repertoarnega obzora, je praznovala nedavno 25-letnico svojega umetniškega udejstvovanja v Mariboru, Ljubljani, Nemčiji in Zagrebu v polnem razcvetu svoje umetnosti. Odlična pevka je in vroče temperamentna igralka, zmagovitega, sočnega glasu in močne karakterizacije v vseh kreacijah. S »Tosco« je takoj zopet zajela zanimanje naše publike, žela opetovano pohvalo med dejanji, poglajala s svojo krasno zapeto molitvijo navdušenje do vrhunca in bila po vseh zaključkih aktov nagajana s posebno toplim priznanjem. Tudi to pot je dirigent dr. Svara podal do vseh možnosti živo, učinkovito predstavo.

V soboto pa je našo občinstvo izjemnim veseljem sprejelo svojo nepozabno ljubljeno, go Zlato Gjurgjenac Gavellovo. Ko se je v »Traviati«, ki so jo peli 76-let, dvignil zastor, je izbruhnil gromovit aplavz, ki ni hotel ponehati. Dirigent štrifot je moral odložiti taktirko in čakati. In nato se je vršil aplavz za aplavzom: po vseh dejanjih je bila pevka klicana iznova na rampo ter po vseh dejanjih obšpana s šopki in darovi. Ljubljana je gospe Zlati zvesta.

Njena kreacija Violette je pri nas slavna: zmaga je predvsem s svojo krasno, močno igro in osebnim šarmom, pa s svojim čustvenim petjem, naravnim kakor sladka govornica. Vsa kreacija je zadahnjena z globoko melanholijo in mestoma sentimentalnostjo. Umetno je, da ne pozabim njenih sijajnih toalet. Tudi te so kreacije, ki jih brez dvoma ustvarja tudi sama umetnica.

Gledališče je bilo vzlic 76. predstavi skoraj polno, tudi lože zasedene, le 1. parterna vrsta je, čudno, zmeraj, pri vseh gostovanjih prazna ali skoraj prazna. Menda je preblizu orkestra.

Fr. G.

Vzgoja k resnicoljubnosti

Starši se večkrat pritožujejo, da jim otroci lažejo in da nobena kazen nič ne zaleže. V vsaki otroški duševnosti je najbolj razvita domišljija, fantazija, ki jo lahko opazujemo že od najbolj rane mladosti. Domišljija je tako živa, da se njen vpliv kaže v vsem, kar otrok započne. Njen razvoj je treba pa usmerjati in zadrževati, kajti tu je vir otrokovih laži. Otroci ne poznajo razlike med tem, kar si predstavljajo, kar hoče ali kar v resnici vidi. V predšolski dobi naj starši strogo pazijo na otrokovo pripovedovanje in izpovedbe. V njih so navadno povsem nedolžne laži, ki se jih otroci niti ne zaveda. Toda niti teh ne smemo podpirati, kajti sčasoma se razvijejo v resnejše in težje.

Otrok se mora zavedati, da laže ali bolje rečeno, da si izmišlja nekaj neresničnega.

ga. Kazni so pa samo takrat na mestu, če gre res za kaj važnega. Otroci mora razumeti, zakaj je bil kaznovan, če hočemo, da bo imela kazen vzgojni učinek. Pravilno usmerjanje fantazije v šoli in doma mnogo pripomore k temu, da otrok točno opazuje in dojemata zunanji svet, obenem ga pa tako vzgajamo k zavesti odgovornosti za resničnost njegovih izpovedb.

Petelinje borbe v Angliji

Zaradi tega, ker je posejal petelinje borbe, je bil oni dan obsojen William Hully na denarno globo 20 funtov šterlingov. Šestnajst drugih obtožencev je bilo obsojenih zato, ker so prirejali petelinje prvenstvene tekme ali borbe med krajema Cumberland in krajem Lancashire. Petelinom so pridobili na noge ostroge iz tenkega jekla, podobne bodalcem, s katerimi je zmagovalc svojega šibkejšega tekmeča tako obdelal, da je vpricho gledalcev izkrcavrel. Kot glavna priča je nastopil neki Blazebrook, ki ga je liga za pobijanje mučenja ptic najela, da bi preiskal močno razširjene petelinje borbe v severni Angliji.

Pod izmišljenim imenom je prišel Blazebrook v stik z mnogimi za ta sport vnetimi ljudmi in jel tudi sam trgovati s petlini. Od novembra 1937 do septembra 1938 je zbral vse potrebne informacije. Pomagal mu je londonski novinar Howard Culpin, ki se je znal pod raznimi pretevezami približati organizatorjem petelinjih borb. Borbe s 5-imi pari petelinov so trajale do 25 minut. Prirejane so bile navadno kje na samem za vasjo, prisostvovalo jim je 50 do 60 gledalcev in po borbi je plačal vsak prostovoljno vstopnino okrog 30 din v našem denarju. Eno tako družbo je policija zasledila in zaprla, več jih pa še vedno deluje v severni Angliji in ljudje jih skrivajo tako, da jim oblasti ne morejo do živega.

S sabljo v desno oko

Brežice, 6. novembra. V Zagrebu na očesni kliniki leži 12-letni posestnikov sin Runovec Aleksander iz Stare vasi pri Vidmu, ki je bil težko poškodovan na desnem očesu s konico stare sablje. Oko je nesrečnemu dečku izteklo.

V nedeljo 30. oktobra je bila na Vidmu pri Krškem v prosvetnem domu uprizorjena igra »Za staro pravdo«. Režiser in vodja igre je bil tamonjski kaplan Crnoga Ivan. Ko je opravljal kaplan popoldanske večerice, so se igralci preoblačili in maskirali za igro. Na vratih sobe, kjer so se preoblačili, je bila večja špranja, skozi katero so radovedno gledali vsaki otroci igralci so jih večkrat podili proč, kar pa ni mnogo zaleglo. 18-letni igralec Lupšina Stanislav iz Vidma, opasan s staro sabljo, si je šel kot oborožena sila v dolžnost preganati radovedneže, da bi imeli igralci mir pred njimi. Svoj sabljo je parkrat porinil skozi špranjo na vratih, hoteč s tem ostrašiti otroke. Ko je poslednji potisnil sabljo skozi špranjo, je v istem trenutku gledal v sobo Runovec Aleksander. Konica sablje se mu je močno zarinila v desno oko in obležal je nezavesten pri vratih. Na vpitje vsakih otrok so se zbrali domačini in odnesli dečka na njegov dom. Še istega dne ga je oče odpeljal na očesno kliniko v Zagreb v upanju, da bodo tam vrnilo otroku vid. Toda ubogemu fantku je izteklo oko.

Iz Ptujja

— Dramatično društvo obhaja letos svojo 25letnico obstoja ter uprizori v torek 8. t. m. štiridejansko veseligr »Matček se ženi«. V igri nastopajo sami novi igralci in se nam obeta prav lep užitek. S tem bo tudi otvorjena letošnja redna gledališka sezona. Kdor pozna delo dramatičnega društva, ki deluje na polju prosvete že celih 35 let, bo znal ceniti delo požrtvovalnih članov, žrtvujočih ves svoj prosti čas za naš oder in se jim bo oddolžil s tem, da bo obiskal otvoritveno predstavo letošnje gledališke sezone.

— Nezgod. Topolovec Leopold, dinnar iz Zetala je peljal z vozom po hribu skozi gozd. Na vozu je izgubil ravnotežje ter je omahnil na tla. Zlomil si je ključnico in dobil tudi druge notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnico.

— Z življskega trga. Naš trg je zadnje čase zelo slabo založen z živili. Kmetice prodajajo običajno zelenjavo in krompir, a cena vsem pridelkom je znatno poskočila. Perutnine je bilo zelo malo. Kure prodajajo po 30 din, piščance po 28 do 35 din za par. Jajca so po dinarju komad. Mlečnih izdelkov je malo.

POMENIK V PARKU

On: Neki statistik je dokazal, da pride na dve ženi točno polgredi moški. Ona: No, vidite, jaz imam vedno smolo, da padem na to polovico.

Pleša se da operativnim potom odstraniti Presenetljivi uspehi švedskega zdravnika dr. Eskila Kylna

V zadnji številki »Švedske medicinske revije« piše dr. Eskil Kylin iz Jönköpinga, da je rast las v zvezi s hypofyzo in da je bila v mnogih primerih popolna plešavost izlečena s prenosom hypofize ali z uporabo preparatov iz te žleze. Pisec članka opisuje ob enem nekaj zanimivih primerov, ko je sam pripomogel plešastim ljudem, da so jim zopet zrastle lasje. Dr. Kylin je prišel zaenkrat do zelo zanimivih zaključkov, med drugim tudi pri lečenju tuberkuloze v poznem spolnem dozorevanju s prenosom hypofize. Hypofyza je privesek možganov za važno, toda še ne povsem ugotovljeno funkcijo. Ta žleza je neposredno pod možgani. Švedski zdravnik jo pa prenaša z zaklanih telet na dostopnejši kraj, namreč na trebušno mreno.

Med drugim opisuje dr. Kylin primer neke povsem plešaste ženske, ki so ji znova zrastle lasi, dolgi lasje, po uporabi preparata iz hypofize. Izginila je tudi njena prejšnja nepodnost in žena je povila dečka. Čim je bilo zdravljenje končano, so ji pa začeli lasje izpadati in znova jih je skoraj povsem izgubila. Poleti 1936 ji je zdravnik prenesel na trebušno mreno dve telečji hypofyzi, razrezani na drobne droščke. Posledica je bila, da so ji lasje zopet normalno rasti.

Vzpodbujen po tem novem uspehu je dr. Kylin dajal še drugim zdravnikom preparate iz hypofize v primerih popolne plešavosti. V treh primerih, ko so pacienti jemali te preparate dovolj dolgo, so jim lasje zopet zrastle.

Jim lasje zopet zrastle. V enem primeru so jeli rasti možu srednjih let lasje po šest mesecev trajajočem lečenju. V drugem primeru je šlo za 50 let staro ženo, ki je bila že več let povsem plešasta. Hypofyze tablete je jemala skozi leto dni, potem so ji pa jeli rasti lasje. Toda zrasli so ji samo mestoma. Po prenosu hypofize so ji pa zrastle enakomerno po vsej glavi. Švedski zdravnik je prenesel hypofyzo v devetih primerih plešavosti in samo dva sta ostala brez posledic. V štirih primerih so začeli lasje zopet rasti, v treh je bila pa operacija napravljena šele nedavno, tako da se posledice še niso mogle pokazati.

Francozi se uče tujih jezikov

Zadnji dogodki seveda niso mogli ostati brez vpliva na Francoze. Pariški knjižarnarji so se o tem prepričali, ko so jeli ljudje tako zelo povpraševati po znani Hitlerjevi knjigi »Mein Kampf«. Parizani navdušeno kupujejo ne samo francoski prevod »Mon Combat«, temveč tudi angleški prevod »My Battle« ali tudi »My Struggle«. Ravnatelj neke velike pariske knjižarne je baje izjavil poročevalcu pariske izdaje »New York Herald Tribune«, da je Hitlerjeva knjiga »Mein Kampf« v letošnji sezoni najbolj priljubljena in da

P. W.: V zelenem pecku roman

— Ali veste, mladi gospod, da vas vidim prvič s padalom? Če bi morali skočiti iz letala, ga nikar ne odprite. Teško je namreč padalo zopet zložiti, — je pripomnil strupeno.

Polkovnik Morris se je zavihtel v letalo prvi, takoj za njim je pa zasedel mesto opazovalca mladi Gray. Mehanik se je sklonil nad njim in mu pripel pas okrog pasu.

— Še enega okrog prsi, — ga je opozoril polkovnik. — Včasih imam namreč navado, da se naenkrat obrnem v zraku, pa bi lahko svojega spremljevalca izgubil.

Mladi Gray je molčal in dal si je pripeti še drugi pas. Razumel je namreč, kaj namerava polkovnik storiti. Preizkusiti te hoče, mu je šinila v glavo misel. Misli, da si mehkužnež, vzgojen v vati in skrbno negovan, kakor roža v cvetličnjaku. Zdaj te hoče osmešiti. V zračnih višavah bo uganjal s teboj razne vragolije in ko se spusti na tla, se bo rogal tvojemu strahu.

Mladi Gray je stisnil zobe. Skrbno je pregledal zaponko na pasu in si popravil padalo. Mehanik je stopil ta čas k propelerju in ga jel z obema rokama počasi vrteti. Ko ga je zasakal

drugič, je motor zapel. Brnel je in bučal po tem, kakor mu je polkovnik dovoljal plin. Slednjič je Morris dvignil roko v znak, da hoče pognati letalo. Motor je jel brniti tiše, letalo je zdrknilo po letališču najprej počasi, potem pa hitreje. kolesa so dvakrat zadela v betonska tla letališča in že so bila v zraku.

Samo četrt ure je trajal ta polet, toda mladi Gray ga vse življenje ni mogel pozabiti. V Morrisovih rokah je bilo letalo kakor živo. Dvigalo se je skoraj navpično v zračne višave in ko je kazal višinomer že 3000 m, je padalo stoječe na krilih napredno nazaj, da ga je komaj nekaj metrov nad zemljo krepka roka izravnila. Gray je poznal mnogo letalskih obratov in nekaj enostavnejših je zmogel celo sam, toda tega, kar je počel polkovnik v zraku, niti imenovat ni znal.

Morris se je večkrat smeje ozrl na svojega spremljevalca. Mladenčič je vedno samo zamahnil z roko v znak, da se počuti dobro.

Čez četrto ure se je letalo spustilo na letališče in takoj so prihтели od vseh strani piloti in mehaniki. Prvi je bil pri njem seveda Goodley, ki je že od daleč molel Morrisu desnico in klical: — Prihodnič! pa vzamete v šolo zopet mene. Jaz stari, osel, ki sem mislil, da sem že vse videl. Nekaj let je tega, kar sem bil v Evropi, kjer sem videl grofa Chaumburga v njegovem rdečem letalu. In ko se je Chaumburg ubil, sem mislil, da ne bom nikoli več videl kaj podobnega. A zdaj ste vi... in z našim mladim! Fant, kako se počutiš?

Mladenčič je počasi zlezal iz letala. Bil je bled v obraz in kolena so se šibila pod njim. Bal se je, da bi se ne zgrudil in onesvestil od slabosti. Potne srage so mu oblivale čelo in v glavi mu je šumelo. Bal se je, da bodo okrog njega stoječi slišali utripanje njegovega srca...

— Kako sem se počutil? Do... dobro...

Polkovnik Morris je občudoval mladega Graya. — Pogumnejši si, nego sem mislil. Tako, zdaj pa pojdi, da se še enkrat pomeniva o nameravani ekspediciji.

Zopet sta sedela v senci na klopi pred hangarji. Polkovnik je imel prižgano cigareto in v pesek, ki ga je bil veter nanesel v hangar, je risal s kratko palico obrise Južne Amerike. Tako je v grobih potezah označil ozemlje, kamor je bila ekspedicija namenjena.

Nikar ne misli, fant, da bo to navaden izlet. Že mnogo ekspedicij in pustolovcev je hotelo prodreti v kraje, zarisane na zemljevidu samo približno. Vsi do zadnjega so se ponesrečili v pragozdovih, izginile so v džunglah tudi sijajno organizirane ekspedicije, mnogo številnejše od naše. O krajih tam doli vemo namreč zelo malo. Po pripovedovanju raziskovalcev je to krajina, v kateri je menda priroda osredotočila vse svoje nevarnosti in zahrbtnosti. Ljudje lahko umirajo tam od žeje, pri tem pa še vedno kroži med plemeni govornica, da so nekje v notranjosti dežele ogromna jezera, kjer žive še neznane živali, morda ostanki pradednih časov.

Mladenčič, ki je željno poslušal polkovnika, se je naenkrat oglašil s plahim vprašanjem: — Morda kakor v Loch-Nessu?

— Morda. Nič ne ve o teh živalih nič točnejšega. Na tisočih krajih Chaca utegne na nas prezati smrt. Po pravici se imenuje ta kraj »zeleni pekcl«. V širnih pampah je kraljestvo stepne kače. Ni velika, komaj dober meter meri, toda ta kača pomeni neizogibno smrt. Prej bi ušel krogli iz puške, nego njenim zobem. In žarara je samo igrača v primeri z nakanino, ki je gospodar pampe in pragozda. Oboroženi smo lahko do zob in vendar lahko vsi izgubimo življenje. Nič ne ve ne more zanašati na to, da nas bodo indijanska plemena v Chacu prijateljsko sprejela.

Ne pozabi, da sta se za to deželo nedavno borili Bolivija in Paragvaj. Indijanska plemena so umirala v bojih za zemljo, ki je nihče ne pozna, borili so se morala proti premoči belokožcev in na robu civilizacije živeli Indijanci so spoznali, da jim belokožec ni vedno prijatelj in da bi bilo bolje, če bi iz dežele izginili. Mataci, Toboji, Mocoviji žive zdaj tiho v svojih kolibah in razmišljajo. Mislijo na to, da bi mogli vzeti puške in pobijati bele ljudi, ki imajo vsega v izobilju. Zadnje vesti iz Južne Amerike so manj razveseljive kakor pred leti, ko so prihajali tja doli prvi naseljenci. In mi se pripravljamo na pot, ki je morda možna, na kateri nas pa čaka na tisoče preizkušenj. Le pravi, resnični možje krepkih živcev in brez strahu pred smrtjo imajo upanje, da bodo prodrli tja in se tudi vrnili.